

מתיקנות הדרך היומית

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי יעקב קאפיל חסיד ז"ע מתלמידי הבעל שם טוב וראש שושלת קאסוב וזינץ נסתלק בט"ו אלול (תקמ"ז)

לעתים תכופות היה הרבי הקדוש רבי קאפיל מעביר ידו על עיניו, ואומר בקול ובדבוקות רבה את הפסוק (תהלים טו, ח) "שויתי ה' לנגדי תמיד", ולפעמים היה מכריז בקול רק את התיבה "שויתי". ועל כן כינהו בתואר "שוית'ליניק". דרכו היתה לנסוע לשווקים וירידים, וגם שם נהג להכריז את פסוקו, עד שגם הגויים הכירוהו בכינויו "שוית'ליניק". רבי קאפיל היה איש ישר מאד במשא ומתן, וגם הגויים החזיקוהו לאיש נאמן, צדיק וקדוש, עד כי כאשר לא ראוהו ביריד ביומא דשוקא, היו אומרים: "אם השוית'ליניק לא בא, אין היריד שווה מאומה".

*

שנים רבות חי רבי קאפיל בהסתר ובצנעה, נחבא אל הכלים, כשתושבי המקום אינם יודעים גודל חשיבותו, עד שבהזדמנות מסוימת נודעה גדולתו ברבים. היה זה כאשר אור שבעת הימים מרן הבעל שם טוב זצוק"ל שבת פעם בעיר קולומייא - עיר מגוריו של הרבי הקדוש רבי קאפיל. והנה בליל שבת קודש, הרגיש הבעל שם טוב, שאור גדול זורח בעיר, לאחר שקדש על היין וטעם דבר מה, עוד בטרם נטל ידיו לסעודה, יצא מאכסנייתו לתור אחר ה"אור הגדול" שצפו עיניו. וישם לדרך פעמיו ויסובב בחוצות, בסימטאות הצרות חש באור כי טוב, והגיע לבית צנוע וקט שבפאתי העיר, אשר ממנו בקעו קולות זמר חמים ומרגשים.

היכנסו פנימה, מצא את רבי יעקב קאפיל מרנן ומרקד לכבוד שבת קודש בהתלהבות עצומה, בשעה שהשולחן ערוך במעדינים, אשר טרם נגעו בהם. הרבי הקדוש רבי יעקב קאפיל שהיה אחוז בדבוקות עילאית וכולו כלבת אש, לא הבחין כלל בכניסתו של האורח לביתו, והמשיך בריקודיו ובזמירותיו במשך כשעתיים רצופות. רק כאשר סיים הבחין באורחו, נתן לו שלום והחזיר לו שלום, ושוחחו שיחה נשגבה. אז החל להודיע ברבים מדרגותיו הנעלות, והתייחסו אליו בכבוד רב, ונקרא בפי כל - רבי יעקב קאפיל "חסיד".

מאז נתקרב רבי יעקב קאפיל למרן הבעל שם טוב, מדי פעם היה נוסע למעוז'בח' להסתופף בצל רבו, והיה מתלמידי החשובים. במשך הזמן כיבדו הבעל שם טוב להיות החזן הקבוע בבית מדרשו. בקולו הערב היה מתפלל בנוסח שובה את הלב, ובדבוקות עצומה. נכדו הרבי הקדוש האמרי חיים מויזניץ ז"ע אמר, שהנוסח בו התפלל זקנו רבי יעקב קאפיל, גילו לו מן השמים.

עם מי רקד קדוש ה' מבעלזא זצוק"ל בגיטו בשמחת תורה

עד היכן מסירות נפש למצות צדקה

השבוע בדף היומי (כתובת דף סו:) נלמד בסייעתא דשמיא, את המשל שהיו אומרים בירושלים 'מלח ממון חסר'. ופירש"י, הרוצה למלוח ממונו, כלומר, לגרום לו שיתקיים, יחסרנו לצדקה תמיד, וחסרונו זהו קיומו.

נספר סיפור על הרבי הקדוש רבי נפתלי צבי בן הרבי הקדוש רבי שלמה מבעלזא זצוק"ל שהיה עמוד הצדקה. הרבי חילק עשרות אלפי דולרים לצדקה ולחסד. אביו הרבי הקדוש רבי

שלמה התבטא על בנו: "זייט דער צאנזער זיידע איז נישט געווען אזא בעל צדקה" - מזמן זקני הקדוש מצאנו בעל הדברי חיים, לא קם בעל צדקה כמוהו.

סיפר יהודי מבורז פארק שהוא לא מחסידי באבוב: בוקר אחד אחרי שחירת מתקשר אלי הרבי בכבודו ובעצמו, והוא מודיע לי, שהוא רוצה להגיע אלי הביתה להתרים אותי עבור צדקה. הסכמת, אבל סירבתי שהרבי הקדוש יבוא אלי הביתה, אדרבה, אני יבוא אליו. אבל הרבי בשלו, ואני בשלי! אחרי הויכוח אמר לי הרבי, שממילא הוא לא יכול ללכת עכשיו אלי הביתה, כי כמה בעלי חובות ממתנינים לו מחוץ לדלת, ואין בידו להחזיר להם כראג את הכסף.

אחרי שהרבי הקדוש היה אצל היהודי בבית, והוא ציין בדבריו על הצדקה שהוא עוסק כעת, והיהודי נתן סכום גדול, שאל היהודי את הרבי, הרי אני מבין שהרבי הוא בעל חוב, אז למה הרבי מתעסק בצדקה וחסד עבור נצרכים אחרים, הרי הרבי בעצמו זקוק לסכומי עתק לפרוע את החובות. אמר לו הרבי הקדוש, הגמרא במסכת ברכות (דף י.) אומרת, "אפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם, אל ימנע עצמו מן הרחמים", הסביר הרבי, אפילו חרב חדה מונחת על צווארו, אדם שקוע בצרות שלו, למעלה מהראש, מכל מקום אין לו האפשרות להימנע מלרחם על ערעור ולסייע לשני להיחלץ מצרותיו.

נמשיך עם תיאור מרטיט שיתן לנו הצצה, מי היה הרבי הקדוש מבעלזא רבי נפתלי צבי, ומי היה אביו הרבי הקדוש רבי שלמה מבעלזא. בקיץ שנת תש"ב גברו הרדיפות מצד הנאצים הארורים, בני משפחתם הבריחו אותם את הגבול ההונגרי באמצעות תעודות מזויפות, לניימארק. דוקא שם נלכד הרבי הקדוש רבי שלמה והרבי הקדוש רבי נפתלי צבי, על ידי הנאצים ימח שמם חכרם, אשר עינו אותם בעינויים קשים מנשוא, כדי שישגירו מי היו השותפים להברחתם.

ברבות הימים סיפר הרבי הקדוש רבי נפתלי צבי, שהם נלכדו בשבת קודש, וכשראו שהם עומדים להיות חלילה

מוצאים להורג, פנה הרבי הקדוש רבי שלמה אל הבן, חיבק אותו חיבוק אמיץ ואמר לו: נפתלי מחמד, תדע לך, שגופו של יהודי הוא חומר, עפר מן האדמה, ולכן את הגוף אפשר לענות וגם להרוג. לעומת זאת הנשמה של היהודי היא כל כולה רוח קודש, ויד של הגויים איננה מסוגלת לגעת ולפגוע בזה. עד שיבואו הרשעים ימח שמם חכרם לפגוע בגופינו, אני אבא שלך ואתה הבן שלי, ואתה עדיין יכול לקיים מצוות כיבוד אב מעשרת הדברות. מבקש אני ממך במצוות כיבוד אב, שתקשיב לדברים שאני יאמר לך כעת ותציית להם.

ובכן: מחר אנו עתידים לקיים מצוות ונקדשתי בתוך בני ישראל, כשהרשעים הארורים יקחו אותנו, תזכור הטייב, כי עליך הורגנו כל היום (תהלים מד, כג). אני יודע שהמרצחים יענו אותי עינויים קשים מנשוא. קודם שתצא נשמותי, אני יצעק שמע ישראל עד יציאת נשמה, וגם אתה תצעק שמע ישראל. והבקשה האחרונה אליך היא, שלא תבכה נפתלי בזמן שיעשו לי עינויים, כי הבכיות שלך עלולים לבלבל אותי בעת שאני מכוין על קדוש השם.

בחסדי שמים, רגעים ספורים טרם הובלו אל הגרזום, ניצלו הרבי הקדוש רבי שלמה ובנו הרבי הקדוש רבי נפתלי צבי בדרך נפלאה מגיא ההריגה, והובלו לגיטו באכניא. באותו זמן גם שהה בגיטו, קדוש ה' מרן הבעלזער רב ז"ל. המצב בגיטו היה זוועה, לא יכלו לקיים מצוות, כל קיום המצוות שרצו לקיים, היה כרוך בניעה רבה ובקושי רב.

סיפרו יהודים שהיו בגיטו, שבשמחת תורה כשיהדים חיפשו שם ספר תורה, נכנסו לקדוש ה' הבעלזער רב, ושאלו אותו, איך אפשר לקיים מצוות היום, הרי אין ספר תורה. הרבי הקדוש הבעלזער רב ז"ל הגביה את העינים הקדושות, והראה בידיו על הרבי הקדוש מבעלזא רבי נפתלי צבי שהיה אז בחור בן שתים עשרה, עוד לפני גיל בר מצוה, ואמר בלשון קדשה: "אָט דאָ האָט אַיָּהר אַ סֶפֶר תּוֹרָה, דָּאָס אַיָּ אַ לעבעדיגע סֶפֶר תּוֹרָה, ער וועט אַמאָהל באַלייַכטן די וועלט" - הנה כאן יש לכם ספר תורה, זה ספר תורה חי, הוא עוד יאיר את העולם. ואז קם הבעלזער רב - הרבי הקדוש מבעלזא, ותפס את הרבי הקדוש מבעלזא בידו, ורקד איתו ביחד בהתלהבות וביקוד אש קודש. זה היה מחזה הוד ליהודים השבורים והרצוצים, שרצו לחזות, איך שצדיק וקדוש עליון, ורקד עם הֶלְעֶבְדֵיֶיגֶע סֶפֶר תּוֹרָה.

(מתוך הפתיחה לשיעור, במחזור הקדום כתובות דף כט, י"ב אדר תשע"ה)

מזמן זקני
הקדוש
מצאנו בעל
הדברי חיים,
לא קם
בעל צדקה
כמוהו

משבת קודש פרשת בהעלותך, אני לא מפסיק לחשוב ולדבר על הפסוק והתרגום, **כִּי ה' דָּבַר טוֹב עַל יִשְׂרָאֵל** (במדבר י, כט), והתרגום, **אֲרִי ה' מְלִיל לְאִיתָאָה טָבָא עַל יִשְׂרָאֵל**. הפסוק מדבר על דיבור, ואילו התרגום אונקלוס מדבר על עשייה בפועל. הבוקר חשבתי בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא עוד חידוש. כידוע, אין טוב אלא תורה (ברכות ה), כשיהידי אומר לשני מילה טובה שקשור להייליגע תורה, מהדיבור נהיה מעשה, מתעוררים בפועל ללימוד התורה.

החידוש הזה בפסוק ובתרגום, הוא בזכות בנן של קדושים רבי ישראל רבינוביץ, נכדו חביבו של הוד כבוד קדושת הרבי מפריסוב שליט"א, בנו יקירו של ידידי הרב הצדיק רבי אברהם רבינוביץ שליט"א. בשבוע שעבר היה לי שבוע עמוס במיוחד, וגם עומס רגשי, הייתי בליענסק בציון הקדוש של מרן ההייליגער נועם אלימלך ז"ל, הפחד לגשת לציון, הבכיות על הציון וכו' וכו'. ועם כל הטלטולים בדרך, השיעור בקול הלשון צריך להמשיך. בחסדי שמים מרובים, חוץ מהיום הראשון למסע, שבאנו ללחמיר לפנות בוקר, היה ברוך השם כל יום שיעור ופתיחה. זה לא מובן מאליו בכלל, זה רק הכח של הציבור.

ואז מתקשר אלי ידידי רבי ישראל, ומספר לי משהו שהפך אותי ברגע לבריה חדשה. וכך הוא מספר: הייתי עם זקני מרן הרבי מפריסוב שליט"א בטיפול רפואי, הצימאון של הרבי שליט"א לך גמרא, זה לא דבר שניתן לתאר במילים, הסבא הרבי מבקש ממני ללמוד איתו כמה דפי גמרא במסכת פסחים. התחלנו ללמוד - מספר הנכד, ופתאום נהייתי בשקט, שואל אותי הרבי, פארוואס גייסט נישט נויטער - למה אתה לא ממשיך. עניתי שאני לא יודע פשוט, אז נעצרת. הרבי משבח את הכנות והאמת, שאדם יודע להגיד איני יודע, כלשון חז"ל (ברכות ד), למד לשונך לומר איני יודע.

ואז הוא אומר לרבי, יש לי מגיד שיעור בך היום בקול הלשון, שיש לו מספר שיר ברוך השם, אני יתקשר לשם ואני ישמע את השיעור על מסכת פסחים, להבין את הסוגיא במסכת פסחים. וכך הוא עשה, התקשר והבין את הסוגיא בסייעתא דשמיא. וכך זכיתי שצדיק הדור מרן הרבי מפריסוב שליט"א, שמע שיעור שהקלטתי לפני כעשר שנים.

נחזור לפסוק ולתרגום, **כִּי ה' דָּבַר טוֹב עַל יִשְׂרָאֵל**, והתרגום, **אֲרִי ה' מְלִיל לְאִיתָאָה טָבָא עַל יִשְׂרָאֵל**. מהדיבור הזה של רבי ישראל, יהיה הרבה מעשה, עשייה לתורה בסייעתא דשמיא.

(מתוך הפתיחה לשיעור, כתובות דף כו, ד' אב תשפ"ב)

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

כ"ק מרן אדמו"ר מבאיאן שליט"א

הפסוק בקהלת (פרק ח פסוק טו), **וְשִׁבְחֹתַי אֲנִי אֶת הַשְּׁמֹחָה**, אומר התרגום על הפסוק, **וְשִׁבְחֹתַי אֲנִי אֶת הַחֲדוּת אוֹרֵייתָא**. הגמרא במסכת שבת (דף ל:), אין שכינה שורה אלא מתוך דבר שמחה של מצוה. זה מה שחשתי אתמול בלילה, בצילו של הוד כבוד קדושת מרן הרבי מבאיאן שליט"א.

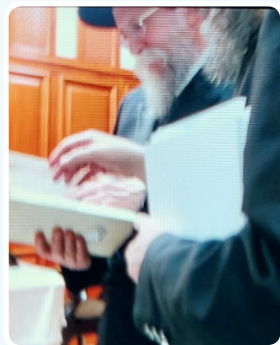
היה זה שמחת הבר מצוה של נכדו חביבו, דוד'ל. נחזור לתרגום, **וְשִׁבְחֹתַי אֲנִי אֶת הַחֲדוּת אוֹרֵייתָא**, הייתי ברוך השם בהרבה בר מצוות, אבל בכזה בר מצוה, שהחתן עומד ליד שטענדר ואומר פֶּשְׁטִיל ארוך בכזה עריבות ומתיקות, היה זה חדוות אורייתא. הרבה הנהגות טובות למדתי הלילה בשמחה, כמה חשוב המושג זמן. מרן הרבי שליט"א בתורה מדבר, על הודאה לבורא עולם, על ההייליגע זיידיע'ס - על הסבים, שבאים מעולם העליון לשמחה, על ההכנה דרבה לימים נוראים. הרבי מדבר על יומא דהילולא קדישא של רבינו החיי שלמה, רבי שלמה חיים מסאדיגורא זצוק"ל, הרבי מדבר לבחורים החשובים שהתחילו ללמוד אחרי בין הזמנים, ועוד ועוד.

ראה הקדוש ברוך שצדיקים מועטים, עמד ושתלן בכל דור ודור. כי קרן עור פניו של הרבי שליט"א, זה דבר שלא ניתן לתאר במילים. זכיתי גם להתברך אישית אתמול מהרבי, הרבי אומר לי, שהספר מתיקות הדף היומי נמצא אצלו בחדר, ממתי שזכיתי להיכנס לקודש פנימה עם הספר בחודש ניסן.

לא נסיים את הפתיחה בלי להזכיר עוד נקודה מרגשת. היה בלי עין הרע ציבור מאד גדול שהגיע להשתתף בבר מצוה, בסוף הבר מצוה אחרי שהזקנים והאברכים עברו אצל הרבי, הגבאי הכריז שהבחורים לא יעברו. בירך אותם מרן הרבי שליט"א, שבקרוב ממש יבנו בית נאמן בישראל, ואז הם בסייעתא דשמיא יעברו. הרבי מספר להם סיפור, וכל בחור הרגיש "בנך יחידך אשר אהבת", כעין טיש מיוחד לבחורים אחרי סיום הבר מצוה.

נסיים עם פסוק נוסף בקהלת (פרק ח פסוק א), **מִי כִּהְחָכֵם**, אומר רש"י הקדוש, מי בעולם חשוב כאדם חכם. ובהמשך של הפסוק, **חֲכָמַת אָדָם תָּאִיר פָּנָיו**. שרבינו שליט"א מנהיג ישראל יאריך ימים על ממלכתו, מתוך בריות גופא, ויראה הרבי נחת אושר ושמחה מכל הצאצאים ומכל החסידים.

אדם שעבר לפני להתברך מהרבי, סיפר על איזה שהוא בעיה רפואית. באיזה מילים חמות הרבי בירך אותו, חשתי באותו רגע, שאותו יהודי נהיה בריה חדשה רק מהמילים החמות שהרבי הרעיף עליו. שנזכה שהרבי שליט"א ליווה אותנו לקבל פני משיח צדקנו בקרוב ממש, אמן.

כ"ק מרן הרבי מבאיאן שליט"א
בקבלת הספר החדש מתיקות הדף היומי

מקולמוסם של הקוראים

"לידת הרמב"ם המזהב בתורה?" - בפתאי, מדיהם ביותר.

הפסוק בתחילת חמש משנה תורה אומר (דברים א, ה), "הואיל משה באר את התורה הזאת לאמור". הוא הפסוק ה' - 4895 מתחלת התורה. ובדייק בשנת 4895 - ד'תתצ"ה לבריאת העולם, נולד רבינו משה בן מימון, הוא "הרמב"ם" המכונה "הנשר הגדול".

ולכן זה מופיע בתחילת חמש משנה תורה [דברים], לרמז על ספר - 'משנה תורה ויד החזקה' לרמב"ם, וכפי שמשפטים ספר משנה תורה (דברים לד, יב) ולכל "היד החזקה" (רמז לסיפור) ולכל "המוקד הגדול" (רמז - הנשר הגדול) אשר עשה "משנה" - (בן מימון) לעיני כ"ל ישראל. והוא שאמר "ממשה עד משה לא קם כמשה".

מאת דן מחבר ס"ט
ביתר עילית

יום ג' ואתחנן ל"ב אב תשפ"ב
לכבוד מערכת העלון הנפלא
מתיקות מדבש צוף אמריו הגיגיו רעיוניו
והלך המדעים הנלמד מכל עובדא
וסיפור מתהלכות חייהם של צדיקי
וחכמי הדורות - "מתיקות הדף היומי"
מצר'ב דבר נפלא ומאלף, המרמז על הולדתו של הרמב"ם, בספר משנה תורה, שהתחלנו בשבוע שעבר פרשת דברים:

נהנה דרך האדם להודות לה' רק כשהוא עצמו זוכה לחסדים וטובות, אך באמת גם כשרואה שהקדוש ברוך הוא עושה חסדים וטובות לאחרים, ואפילו לעניים ושפלים, גם אז יש לו להודות לה' על זה. ומבאר התפארת שלמה, שזהו מה שנאמר (כד, כ) **לא תפאר אחריו לגר ליתום ולא למנה יהיה**. כלומר, לא תפאר את הקדוש ברוך הוא, רק על הטובות והחסדים של 'אחריו', שאתה זוכה להם, רק גם על הטובות והחסדים שהקדוש ברוך נותן לגר וליתום ולא למנה, תפאר על זה לה' יתברך.

מאוצרות הפרשה

לא תחרוש בשור ובחמור יחדיו (כב, ז). המאור ושמש מבאר בדרך רמז, דהנה ידוע שיוסף הצדיק נקרא 'שור', וכמו שאמר משה רבינו על יוסף (דברים לג ז), בכור 'שור' הדר לו, ולכן משיח בן יוסף מכונה 'שור'. ו'חמור' רומז על משיח בן דוד, כמו שנאמר (זכריה ט, ט) עני ורוכב על 'חמור'. זהו **לא תחרוש**, לשון שתיקה, כמו (שמות יד, יד) ואתם תחרישון, כלומר, שצריך שלא ישתוק מלהתפלל, **בשור** רומז למשיח בן יוסף, ו**בחמור** רומז למשיח בן דוד, רק יתפלל תמיד על שניהם **יחדיו**, שיבואו במהרה השני משיחין - משיח בן יוסף ומשיח בן דוד, במהרה בימינו אמן.

נקודה למחשבה: